

## بررسی گذشته‌نگر میزان بقا و تعدادی از عوامل مؤثر بر آن در بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال جراحی شده در دو بیمارستان شریعتی و مهر تهران

دکتر رضا انصاری<sup>۱</sup>، دکتر هیوا امجدی<sup>۲</sup>، دکتر نسیم نوروزبیگی<sup>۳</sup>، دکتر فرشته زمانی<sup>۴</sup>، دکتر سید محمد مهدی میرناصری<sup>۲</sup>، دکتر احمد خالق‌نژاد<sup>۳</sup>، دکتر رضا ملک‌زاده<sup>۴</sup>

<sup>۱</sup> دانشیار، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

<sup>۲</sup> پژوهشگر، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

<sup>۳</sup> استاد، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

<sup>۴</sup> استاد، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

### چکیده

#### زمینه و هدف

سرطان کولورکتال، یک بیماری شایع و کشنده با بروزی متفاوت در نقاط مختلف جهان است و سومین علت مرگهای ناشی از سرطان را به خود اختصاص داده است. با توجه به اینکه در مطالعات مختلف سراسر جهان میزان بقای متفاوتی از این سرطان گزارش شده است، این مطالعه در نظر دارد تا به صورت گذشته‌نگر بقای گروهی از بیماران ایرانی مبتلا به سرطان کولورکتال و تعدادی از عوامل مؤثر بر آن را بررسی کند.

#### روش بررسی

جمعیت مورد مطالعه شامل بیمارانی بود که با تشخیص پاتولوژیک سرطان کولورکتال در بیمارستانهای شریعتی و مهر تهران در سالهای ۱۳۷۴-۱۳۸۲ تحت جراحی رزکسیون تومور قرار گرفته بودند و تماس مجدد با آنها امکان پذیر بود. اطلاعات لازم از پرونده‌های این بیماران استخراج شد و سایر اطلاعات بعد از تماس با آنها تکمیل گردید.

#### یافته‌ها

۲۳۷ بیمار دچار سرطان کولورکتال بررسی شدند. نسبت مرد به زن ۱/۲۵ بود و ۱۱/۸٪ از بیماران در زمان تشخیص کمتر از ۴۰ سال داشتند. درگیری کولون چپ نسبت به کولون راست سه برابر بود و تقریباً نصف بیماران در مرحله لوکالیزه بیماریشان تشخیص داده شده بودند. میزان بقای کلی ۱ و ۵ ساله بیماران به ترتیب برابر با ۸۰ و ۴۹٪ و در دو جنس یکسان بود. بیمارانی که تومور کاملاً تمایز یافته و یا بیماری لوکالیزه داشتند دارای بقای ۵ ساله بیشتری بودند (به ترتیب  $p < 0.05$  و  $p = 0.000$ ). در تومورهای با درگیری رکتوسیگموئید، کمترین میزان بقای ۵ ساله وجود داشت.

#### نتیجه‌گیری

یافته‌های ما نشان دادند که میزان بقای ۵ ساله بیماران ایرانی کمتر از کشورهای غربی است و به دلیل نسبت بالای افراد جوان مبتلا به سرطان در ایران لازم است تا برنامه‌های غربالگری منظم برای یافتن بیماران پی‌ریزی شود و سپس پیگیری و درمانهای وسیع برای آنها انجام گیرد.

**کلید واژه:** سرطان کولورکتال، بقا، مرحله، کولون راست، کولون چپ، تهران

گوارش / دوره ۱۲، شماره ۱، بهار ۱۳۸۶، ۷-۱۵

تاریخ پذیرش: ۸۶/۲/۱۹

تاریخ اصلاح نهایی: ۸۶/۲/۱۹

تاریخ دریافت: ۸۵/۶/۵

#### زمینه و هدف

سرطان کولورکتال یک بیماری شایع و کشنده است که ایجاد آن به عوامل محیطی و هم به عوامل ژنتیکی وابسته است. مطالعات مختلف نویسنده مسئول: تهران، خیابان کارگر شمالی، بیمارستان شریعتی، مرکز تحقیقات بیماریهای گوارش و کبد

تلفن و نمابر: ۸۸۰۱۲۹۹۲

E-mail: ansarir@ams.ac.ir

ژنتیکی، تجربی و اپیدمیولوژیک نشان داده‌اند که سرطان کولورکتال در نتیجه اثرات متقابل استعداد ژنتیکی، عوامل محیطی و شیوه زندگی بروز پیدا می‌کند.

طبق آمار، تقریباً یک سوم از بیماران مبتلا به سرطان در اثر این بیماری می‌میرند (۱)، خصوصیات اپیدمیولوژیک سرطان کولورکتال، همانند بروز و توزیع سنی آن در مناطق مختلف جهان بسیار متفاوت هستند. بالاترین میزان بروز سرطان روده بزرگ در آمریکای شمالی، اروپای